

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ขวัญของทหารกองพลทหารราบที่ 9 ที่ปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อระดับขวัญของทหารที่ออกปฏิบัติภารกิจตามแนวชายแดน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ทหารกองพลทหารราบที่ 9 ที่ออกปฏิบัติภารกิจตามแนวชายแดน จำนวน 226 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ ร้อยละ ส่วนการทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ คือ t-test การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) สำหรับตัวแปรที่แบ่งมากกว่า 2 กลุ่ม เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้ LSD และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ขวัญของทหารกองพลทหารราบที่ 9 ที่ปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ผลการศึกษสรุปได้ดังนี้

ทหารกองพลทหารราบที่ 9 ที่ออกปฏิบัติภารกิจชายแดน ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ร้อยละ 51.77 ชั้นยศประทวน (สิบตรี – จ่าสิบเอก) ร้อยละ 56.60 สถานภาพโสด ร้อยละ 53.50 มีภาระรับผิดชอบเป็นหัวหน้าครอบครัวอยู่ร่วมกับ บิดา มารดา พี่น้อง ร้อยละ 48.20 ได้รับการฝึกอบรมก่อนออกปฏิบัติภารกิจ ร้อยละ 92.50 ความพร้อมทางสุขภาพส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 89.40 และผ่านเกณฑ์การทดสอบร่างกาย ร้อยละ 81.00 เคยออกปฏิบัติภารกิจชายแดนมาแล้ว ร้อยละ 65.90 โดยมีจำนวน 1 – 2 ครั้ง ร้อยละ 31.90 และส่วนใหญ่ออกปฏิบัติภารกิจติดต่อกันมาเป็นระยะเวลา 1 – 5 เดือน ร้อยละ 70.40

นอกจากนี้ยังพบว่า เป็นผู้ที่ยากออกปฏิบัติภารกิจ เพราะรับใช้ชาติ คิดเป็นร้อยละ 76.50

ระดับความคิดเห็น ของทหารกองพลทหารราบที่ 9 ที่ออกปฏิบัติภารกิจชายแดนต่อปัจจัย ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในตารางที่ 4 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) โดยมีระดับความคิดเห็นด้วย ต่อด้านการได้รับมอบหมายงาน ตรงกับความสามารถมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความเชื่อมั่นในตัวผู้บังคับบัญชา ด้านความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของอาวุธยุทโธปกรณ์ ด้านสภาพแวดล้อม

ในขณะที่ปฏิบัติงาน ด้านสวัสดิภาพและความมั่นคงปลอดภัย ด้านโอกาสการได้รับความก้าวหน้า และอันดับสุดท้าย คือ ด้านรายได้ และสวัสดิการ

ระดับความคิดเห็นของทหารกองพลทหารราบที่ 9 ที่ออกปฏิบัติภารกิจชายแดน ต่อปัจจัยสนับสนุนทางสังคม ในตาราง 6 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) โดยมีระดับความคิดเห็น ด้วยต่อด้านการสนับสนุนจากครอบครัวมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการได้รับเกียรติศักดิ์ศรี และการยกย่องจากสังคม และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน

ระดับขวัญของทหารกองพลทหารราบที่ 9 ที่ออกปฏิบัติภารกิจชายแดน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) โดยมีคะแนนขวัญในระดับมาก (53 – 70 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 69.02 ระดับปานกลาง (34 – 52 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 30.08 และระดับต่ำ (14 – 26 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 0.90

การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับขวัญของทหารกองพลทหารราบที่ 9 ที่ออกปฏิบัติภารกิจตามแนวชายแดน พบว่า ทหารที่มี อายุ ชั้นยศ ภาระรับผิดชอบในครอบครัว และจำนวนครั้งที่ออกปฏิบัติภารกิจที่ต่างกัน จะมีระดับขวัญแตกต่างกัน โดยพบว่า กลุ่มทหารที่มี อายุไม่เกิน 25 ปี เป็นกลุ่มทหารกองประจำการ ที่มีสมาชิกในครอบครัวอยู่กับพ่อแม่พี่น้อง มีระดับขวัญสูงกว่ากลุ่มอื่น

ความสัมพันธ์ของระดับขวัญของทหารกองพลทหารราบที่ 9 ที่ออกปฏิบัติภารกิจตามแนวชายแดน พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานทั้ง 7 ด้าน (ด้านความเชื่อมั่นในตัวผู้บังคับบัญชา ด้านรายได้และสวัสดิการ ด้านสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน ด้านโอกาสการได้รับความก้าวหน้า ด้านสวัสดิภาพและความมั่นคงปลอดภัย ด้านความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของอาวุธยุทโธปกรณ์ ด้านการได้รับมอบหมายงานตรงกับความสามารถ) และปัจจัยสนับสนุนทางสังคม ทั้ง 3 ด้าน (ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว ด้านการได้รับเกียรติศักดิ์ศรี และการยกย่องจากสังคม) มีความสัมพันธ์กับระดับขวัญ ของทหาร

อภิปรายผล

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยในด้านต่าง ๆ ดังกรอบแนวคิดของการวิจัยแล้ว พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับขวัญ ของทหารกองพลทหารราบที่ 9 ที่ออกปฏิบัติภารกิจตามแนวชายแดน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล (เฉพาะด้านอายุ ชั้นยศ ภาระรับผิดชอบในครอบครัว จำนวนครั้งที่ออกปฏิบัติภารกิจ) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติงาน และปัจจัยสนับสนุนทางสังคม

จากผลการศึกษาที่พบว่า ทหารกองพลทหารราบที่ 9 ที่ปฏิบัติภารกิจตามแนวชายแดน มีระดับขวัญในการปฏิบัติงาน ในด้านรายได้ และสวัสดิการ ซึ่งประกอบด้วย เบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน

สหกรณ์ร้านค้า รถบริการสมาชิก และบุตรหลาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ซึ่งรายได้เป็นปัจจัยจูงใจ และนำมาซึ่งพื้นฐานต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ สำหรับด้านโอกาสได้รับความก้าวหน้า ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาแต่งตั้งโยกย้าย การพิจารณาความดีความชอบ ตามความสามารถ อยู่ในระดับที่น้อย แสดงให้เห็นว่าทหารที่ปฏิบัติภารกิจตามแนวชายแดน ยังไม่มีความพึงพอใจต่อรายได้ สวัสดิการ และความก้าวหน้า ในอาชีพเป็นอย่างมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อระดับขวัญของทหารโดยตรง ดังนั้น ผู้บังคับบัญชา ควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำรงชีวิตภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งส่งเสริม กิจกรรม โครงการ เกี่ยวกับการเพิ่มรายได้ สวัสดิการของหน่วย

สำหรับปัจจัยสนับสนุนทางสังคม ทหารกองพลทหารราบที่ 9 ที่ออกปฏิบัติภารกิจชายแดน มีระดับความคิดเห็นในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการสนับสนุนจากครอบครัวเป็นแรงสนับสนุน และจูงใจให้ทหารมีความพร้อมที่จะออกปฏิบัติภารกิจตามแนวชายแดน ประกอบกับสมาชิกในครอบครัวมีความภาคภูมิใจที่ทหารออกปฏิบัติภารกิจ เพื่อประเทศชาติ ขณะที่ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน ประกอบด้วยการดูแลเอาใจใส่จากผู้บังคับบัญชา พร้อมจะให้คำปรึกษา และเข้าพบได้ตลอดเวลาในเรื่องการปฏิบัติงาน สภาพความเป็นอยู่ และครอบครัว อยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชามีอิทธิพลอย่างสูงต่อระดับขวัญของทหารที่ปฏิบัติภารกิจตามแนวชายแดน ทั้งนี้ เป็นเพราะการที่ทหารต้องออกปฏิบัติภารกิจตามแนวชายแดน ทำให้ห่างไกลครอบครัว จึงเกิดความรู้สึกว่าผู้บังคับบัญชาเปรียบเสมือนหัวหน้าครอบครัวที่พร้อมจะให้คำปรึกษา คำแนะนำต่อตนเอง และครอบครัวด้วยความจริงใจ อย่างไม่หวังผลตอบแทน ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาของทหารที่ปฏิบัติภารกิจตามแนวชายแดน ต้องมีความเป็นลักษณะผู้นำอย่างแท้จริง และปฏิบัติตัวเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา

จากการศึกษาแม้ว่า ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคลจะมีผลต่อระดับขวัญในส่วนน้อย แต่ก็ เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่จะต้องตระหนักให้ความสำคัญหรือปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ อายุ ชั้นยศ ภาระรับผิดชอบในครอบครัว และจำนวนครั้งที่ออกปฏิบัติภารกิจ พบว่า กำลังพลประเภทพลทหาร ซึ่งส่วนใหญ่จะมีอายุไม่เกิน 25 ปี มีภาระรับผิดชอบในครอบครัวโดยเป็นสมาชิกในครอบครัวอยู่กับ พ่อ แม่ พี่น้อง และออกปฏิบัติภารกิจชายแดน 1-2 ครั้ง มีระดับขวัญสูงกว่ากำลังพลประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากกำลังพลประเภทพลทหาร ส่วนใหญ่จะมีสถานภาพโสด จึงไม่ต้องเป็นห่วงครอบครัว เหมือนเช่น นายสิบ และนายทหาร ซึ่งส่วนใหญ่จะมีครอบครัว มีภรรยาและบุตรที่ต้องดูแล ให้ความห่วงใย สำหรับการที่ออกปฏิบัติภารกิจราชการชายแดนในครั้งแรก ทำให้พลทหารซึ่งพึงได้รับ

การคัดเลือกเข้ามารับราชการทหารเกิดความรู้สึกหาญกล้า ภูมิใจที่จะได้ปฏิบัติหน้าที่สมเป็นชายชาติทหารอย่างแท้จริง เพื่อที่จะปกป้องประเทศชาติ

จากผลการศึกษาพบว่า สอดคล้องกับแนวคิดกับความต้องการของมนุษย์ ของมาสโลว์ (Maslow) ซึ่งกล่าวว่า ความต้องการทางด้านร่างกาย (basic physical needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์และเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิตร่างกายจะต้องได้รับการตอบสนองภายในช่วงระยะเวลาสม่ำเสมอ ถ้าร่างกายไม่ได้รับการตอบสนองแล้วชีวิตก็ดำรงอยู่ไม่ได้ ความต้องการเหล่านี้ ได้แก่ อาหาร อากาศ น้ำดื่ม ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และความต้องการพักผ่อน เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อระดับขวัญของทหารกองพลทหารราบที่ 9 ที่ปฏิบัติภารกิจตามแนวชายแดน เนื่องจากว่า ความต้องการขั้นพื้นฐานเหล่านี้จะบังเกิดขึ้นได้ ก็ต้องมาจากรายได้ และสวัสดิการของทหารนั่นเอง

จากการศึกษาพบว่า สอดคล้องกับแนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีองค์ประกอบคู่ของเฮร์ซเบอร์ก (Herzberg's Two Factor Theory) ซึ่งชี้ให้เห็นความต้องการเบื้องต้นในการทำงาน ที่เป็นเหตุให้เกิดขวัญในการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้ทหารปฏิบัติงานดีขึ้น โดยแบ่งเป็นปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) และปัจจัยค้ำจุน (Maintenance Factor) ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรง เพื่อจูงใจให้คนรักงานที่ปฏิบัติเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจแก่บุคคลในองค์กร จะได้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นปัจจัยที่สามารถสนองตอบความต้องการภายในบุคคลได้ด้วยได้แก่การได้รับความยอมรับนับถือการพึงพอใจในการรับหน้าที่ใหม่ ๆ ความก้าวหน้า การเลื่อนขั้น สำหรับปัจจัยค้ำจุนเป็นแรงจูงใจในการทำงานของบุคคลที่มีอยู่ตลอดเวลา ถ้าไม่มีหรือมีในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์กร บุคคลในองค์กรจะเกิดความไม่ชอบงานขึ้น และเป็นปัจจัยที่มาจากภายนอกตัวบุคคล ได้แก่ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การทำงานร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ความมั่นคงในหน้าที่การงาน และวิธีการปกครองผู้บังคับบัญชา เป็นต้น

นอกจากนี้ยังเทียบเคียงได้กับงานวิจัยของพันตำรวจตรี สุเทพ ไพบูลย์ผล (2540) ศึกษาเรื่องขวัญในการปฏิบัติป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของข้าราชการตำรวจระดับชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกำลังพล คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลารับราชการ ชั้นยศ ระดับการศึกษา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ได้แก่ โอกาสก้าวหน้าในงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา เงินเดือน และสวัสดิการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระทรวงกลาโหม ควรพิจารณาแนวทางการเพิ่มรายได้ และสวัสดิการแก่ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ชายแดน หรือ พื้นที่ทุรกันดาร เช่น ค่าตอบแทน เบี้ยเลี้ยง ค่าเลี้ยงชีพ
2. กองทัพบกควรสร้างมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ ในการส่งเสริมให้ทหารทุกชั้นยศ มีโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าเท่าเทียมกัน และควรให้โอกาสผู้ใต้บังคับบัญชา ได้เข้ารับการศึกษาคือต่อในระดับชั้นต่าง ๆ ตลอดจนการฝึกอบรม เพื่อการพัฒนาความก้าวหน้าของบุคลากร ตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ผู้บังคับบัญชาควรมีมาตรการ หรือ แนวทาง ในการส่งเสริม ให้ความสำคัญต่อระดับขวัญของทหารที่ออกปฏิบัติภารกิจตามแนวชายแดน โดยเฉพาะด้านรายได้และสวัสดิการ โดยอาจจัดให้มีโครงการส่งเสริมอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ เพื่อเพิ่มระดับขวัญ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน
2. ผู้บังคับบัญชาควรจัดให้มีหน่วยงาน หรือคณะกรรมการภายในหน่วย ในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุน ในเรื่องความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชาและครอบครัว โดยพร้อมที่จะให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาขอความช่วยเหลือ หรือขอคำปรึกษา โดยเฉพาะการดำรงชีวิตภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อหาระดับความเพียงพอ และเป็นจุดที่ยอมรับได้ต่อรายได้ และสวัสดิการที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของทหารที่ออกปฏิบัติภารกิจตามแนวชายแดน โดยแยกเป็นระดับนายทหารสัญญาบัตร นายทหารชั้นประทวน และพลทหาร
2. ทำการศึกษาเปรียบเทียบ ระดับขวัญของทหารที่ปฏิบัติงานในประเทศกับการไปปฏิบัติงานในต่างประเทศ ว่าแตกต่างกันอย่างไร
3. ทำการศึกษาเพิ่มเติมหน่วยงานอื่นในกองทัพบกที่ปฏิบัติภารกิจชายแดน โดยทำการศึกษเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง ของระดับขวัญระหว่างหน่วยงาน
4. ทำการศึกษาเพิ่มเติมหน่วยงานอื่น ๆ ในเรื่องต่าง ๆ เช่น ทักษะคติของทหาร การมีส่วนร่วม ความผูกพันในองค์กร เนื่องจากยังมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับทหารไม่มาก